
5. DUCHODOVÁ POLITIKA

Důchodové pojištění

= pojištění proti riziku, že budu žít déle, než dokáži pracovat.

Funkce důchodového pojištění

- Pojištění proti nejistotě neznámé délky života
 - Snižování chudoby ve stáří
 - Vyhlazování spotřeby
-

Design důchodových systémů:

Kdo bude důchodový systém organizovat?

- Stát
- Soukromý sektor

Jak se zajistit na stáří?

- Uschovat současnou produkci
- Vybudovat si nárok na budoucí produkci

Jak si vybudovat nárok na budoucí produkci?

- Zaplacené příspěvky do systému
 - Akumulace úspor
-

N. Barr – The Truth About Pension Reform (1)

- 1) Funding resolves adverse demographics.
 - 2) The only way to prefund is through pension accumulations.
 - 3) There is a direct link between funding and growth.
 - 4) Funding reduces public spending on pensions.
 - 5) Funded schemes offer better labor market incentives.
-

N. Barr – The Truth About Pension Reform (2)

- 1) Funded pensions diversify risk.
 - 2) Increased choice is welfare-improving.
 - 3) Funded schemes do better than PAYG systems if real returns exceed real wage growth.
 - 4) Private pensions get government out of the pensions business.
-

Typologie důchodových systému PAYG

- 1) Bismarck
- 2) Beveridge
- 3) Scandinavian
- 4) Southern
- 5) Eastern

*Obecně lze důchodové systémy států Evropské unie rozdělit do tří modelů. První, "**bismarckovský**", vychází z modelu zavedeného na konci 19. století v Německu kancléřem Bismarckem. Druhý byl navržen ve Velké Británii za 2. světové války lordem Beveridgem, odtud model "**beveridgovský**". Třetí vznikl kombinací dvou předchozích typů a podle země původu, kterou je Švédsko, je nazýván modelem "**skandinávským**".*

Welfare states

- 1) Nordic (DK, FIN, NOR, SWE)
 - 2) Continental (AT, BE, FRA, GER)
 - 3) Southern (ITA, GRE, SPA, PT)
 - 4) Anglo-Sax (AUS, CAN, IRL, NZ, UK, USA)
 - 5) Other (JAP, LUX, NED, SWITZ)
-

Účetní rovnováha PAYG důchodového systému

$$\text{PŘÍJMY} = \text{VÝDAJE}$$
$$t \bullet Nw \bullet w = Nb \bullet B$$

*t = daňová sazba placená zaměstnavatelem i zaměstnancem
(payroll tax rate paid by employers and employees)*

*Nw = počet pojištěných osob (příspěvovatelů) v daném roce
(number of covered workers employed in a year)*

*w = průměrná mzda pojištěnce během roku
(average wages of covered workers during the year)*

Nb = počet důchodců pobírajících dávky (number of retirees receiving benefits)

B = průměrný důchod (average benefits paid to retirees)

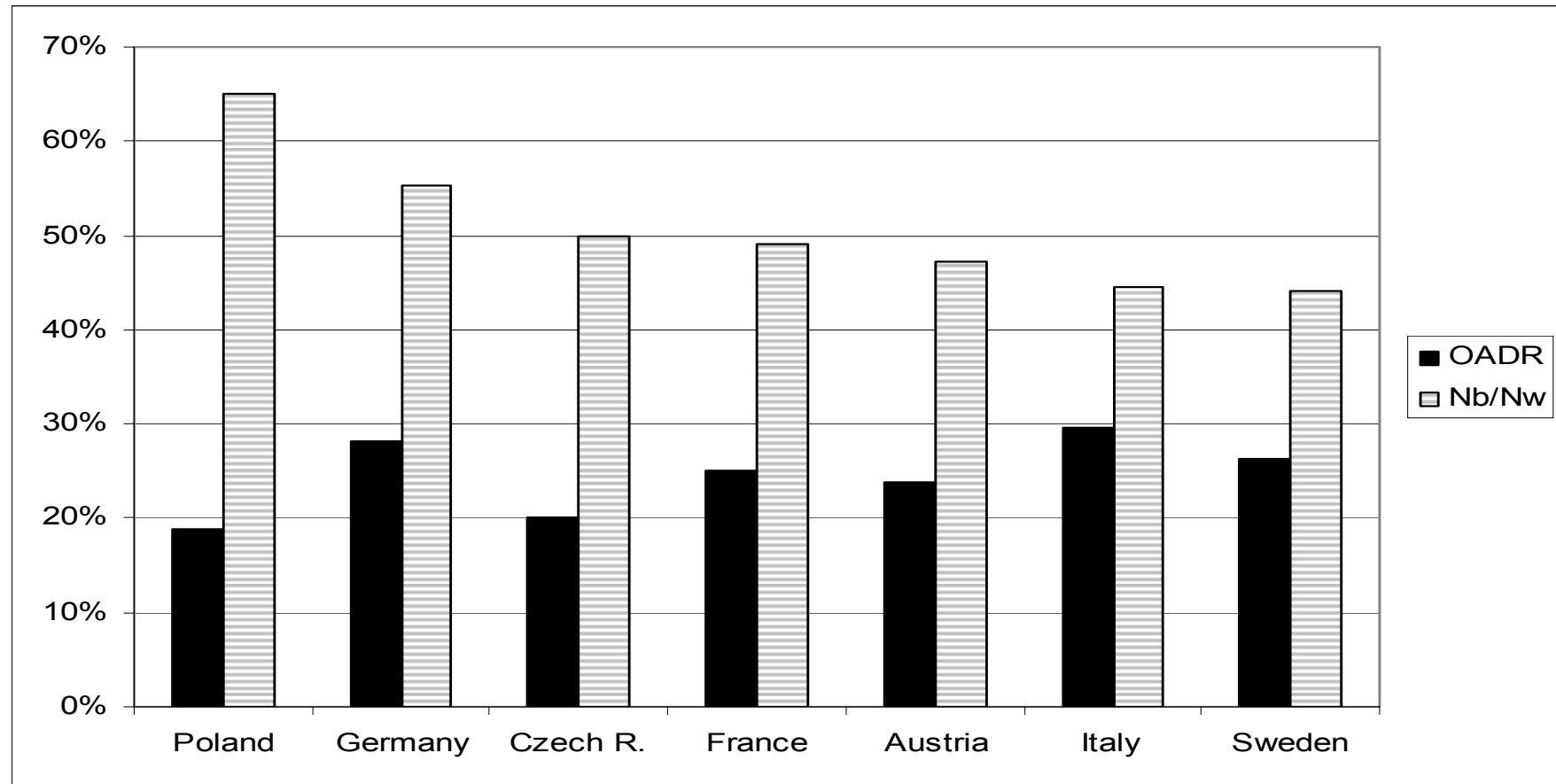
$$t = (Nb/Nw) \bullet (B/w)$$

Beneficiaries/Contributors (N_b/N_w)

Table: N_b ; N_w (%) in population older 16 years. Year 2005. Source: Eurostat.

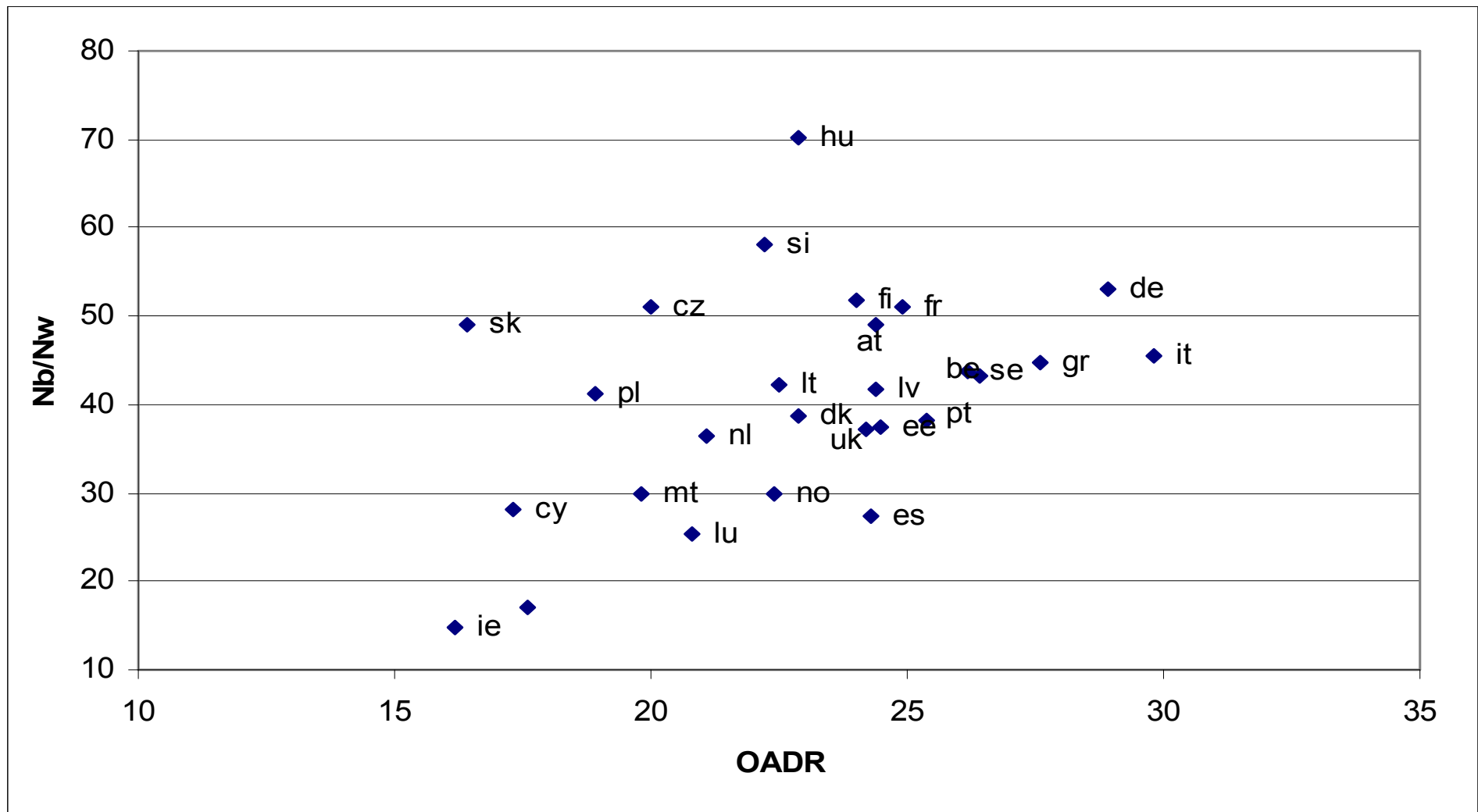
	Poland	Germany	Czech R.	France	Austria	EU 25	Italy	Sweden	UK
N_b	28	26	27	25	26	23	20	26	22
N_w	43	47	54	51	55	50	45	59	58
N_b/N_w	65	55	50	49	47	46	44	44	38

OADR and N_b/N_w Year 2005.

Beneficiaries/Contributors (N_b/N_w)

Year 2006

Replacement rates (B/w)

Table: Aggregate replacement rate(%). Yr 2005. Source: Eurostat

Austria	Poland	Sweden	Italy	France	EU 25	Czech R.	Germany	UK
67	58	58	58	57	51	51	46	41

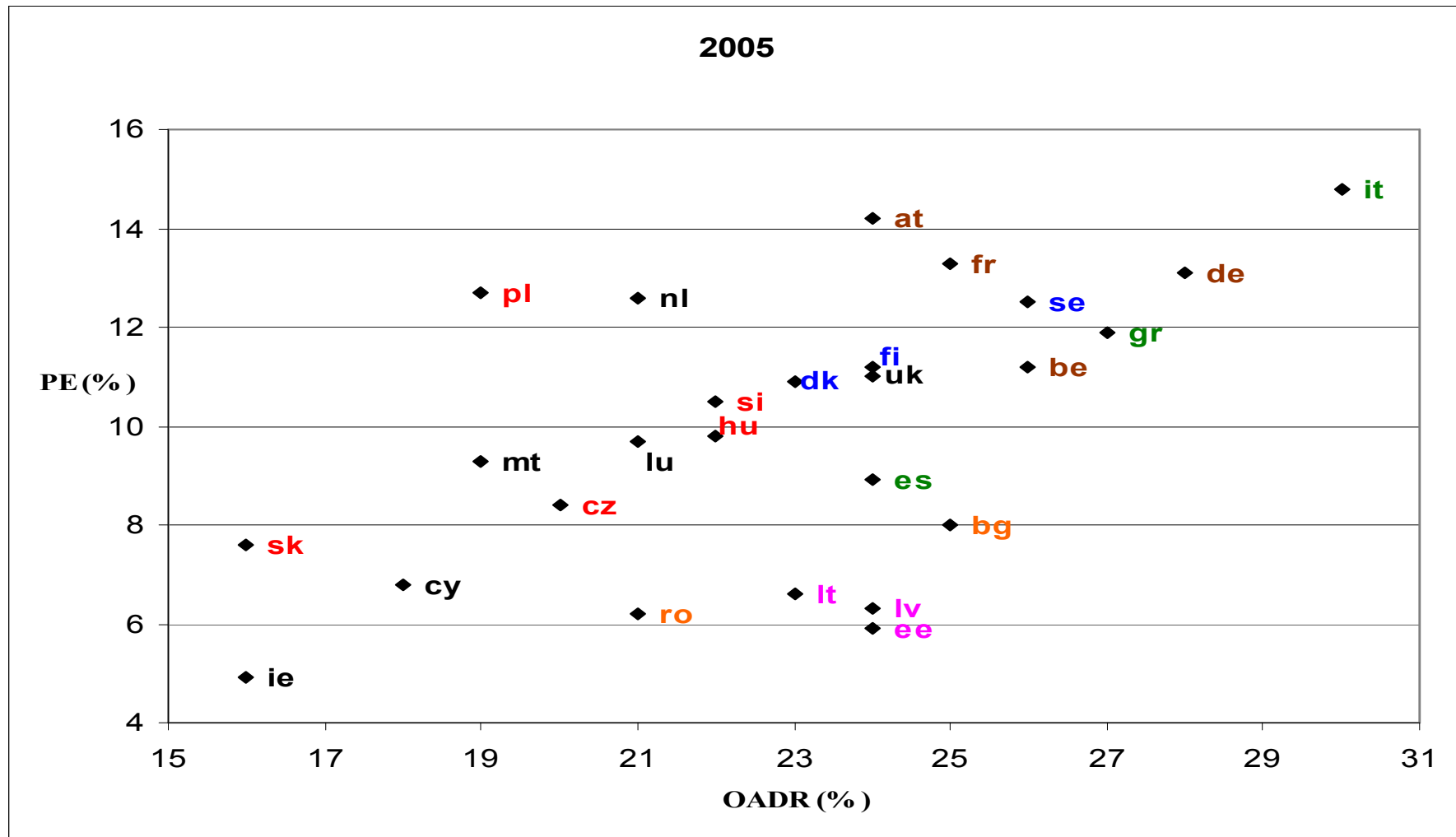
Total calculation

$$t (\%) = N_b/N_w \bullet B/w$$

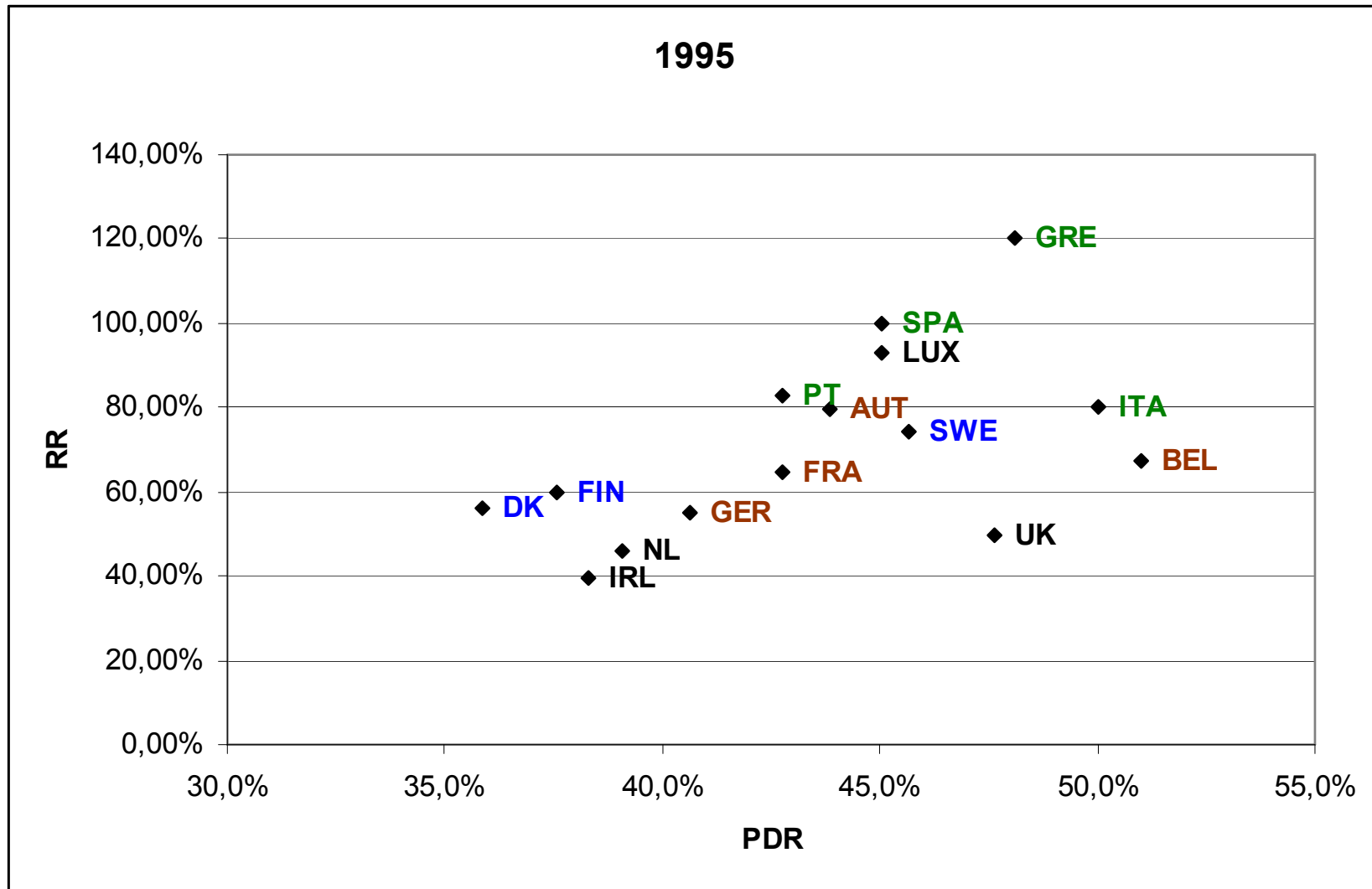
PE (%) – pensions as percentage of GDP; Eurostat. wgs (%) = PE/t

	N_b/N_w	B/w	t	wgs	PE
Italy	44	58	26	57	14,8
Austria	47	65	31	46	14,2
France	49	58	28	47	13,3
Germany	55	46	25	51	13,1
Poland	65	59	38	33	12,7
EU 25	46	51	23	52	12,2
Sweden	44	60	26	47	12,5
UK	38	44	17	66	11,0
Czech R.	50	52	26	32	8,4

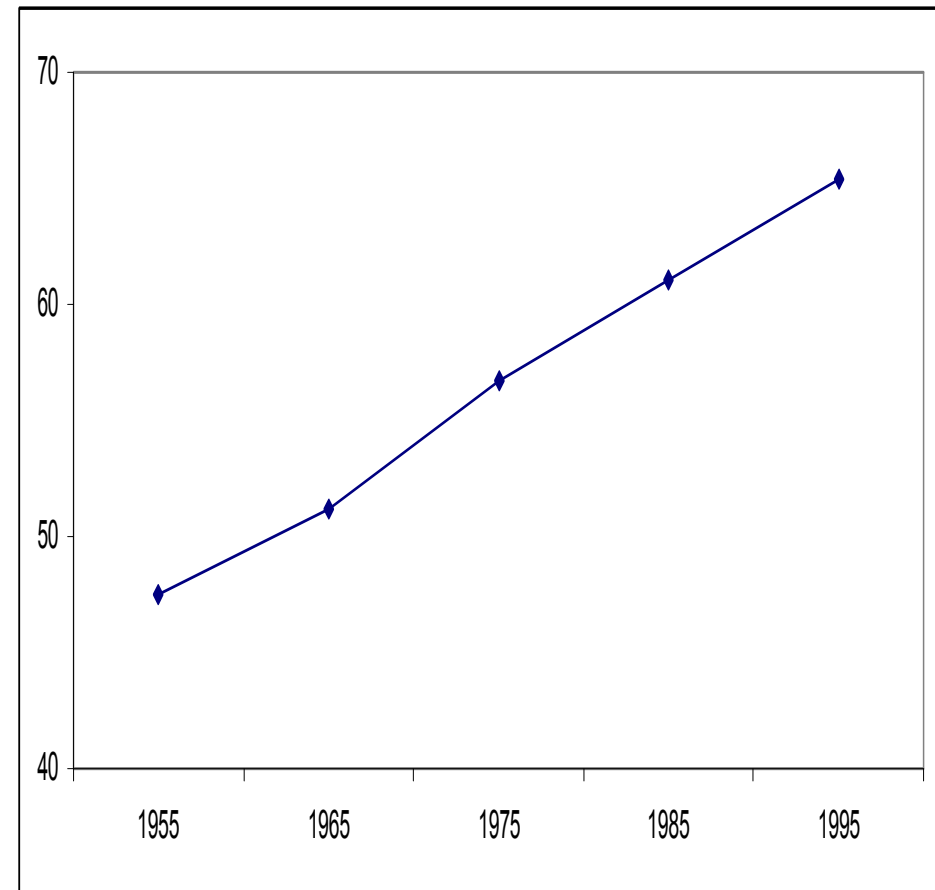
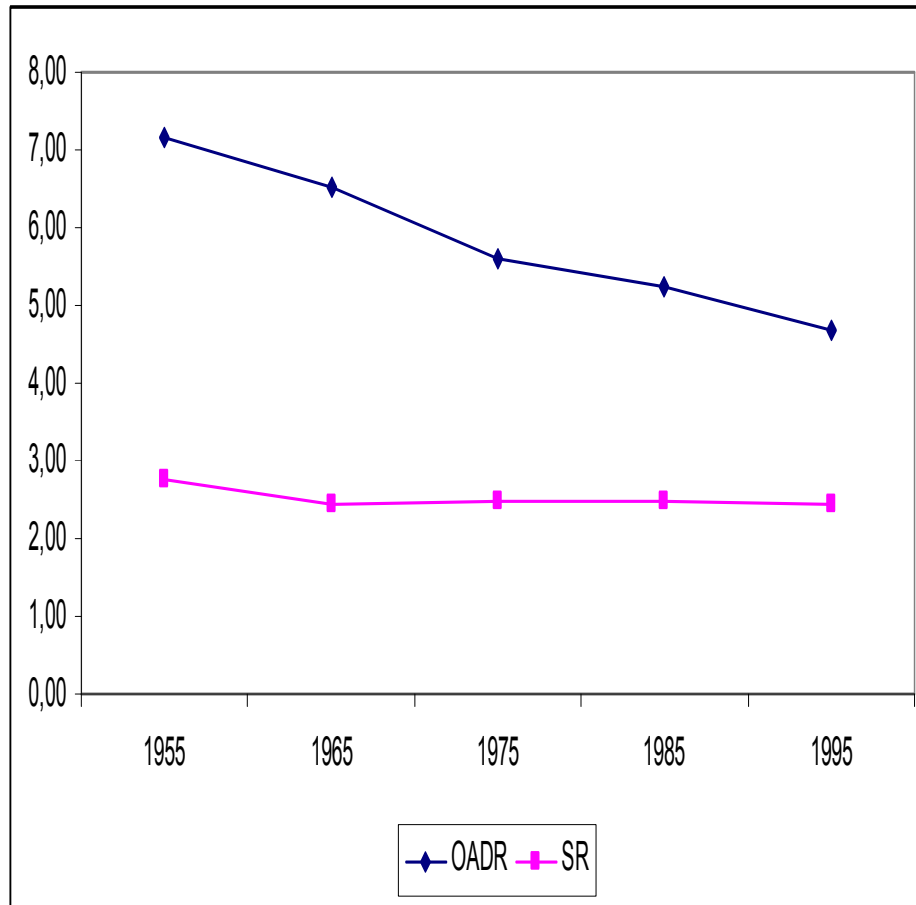
Old age dependency ratio (OADR) and pensions as percentage of GDP (PE) Yr. 2005.

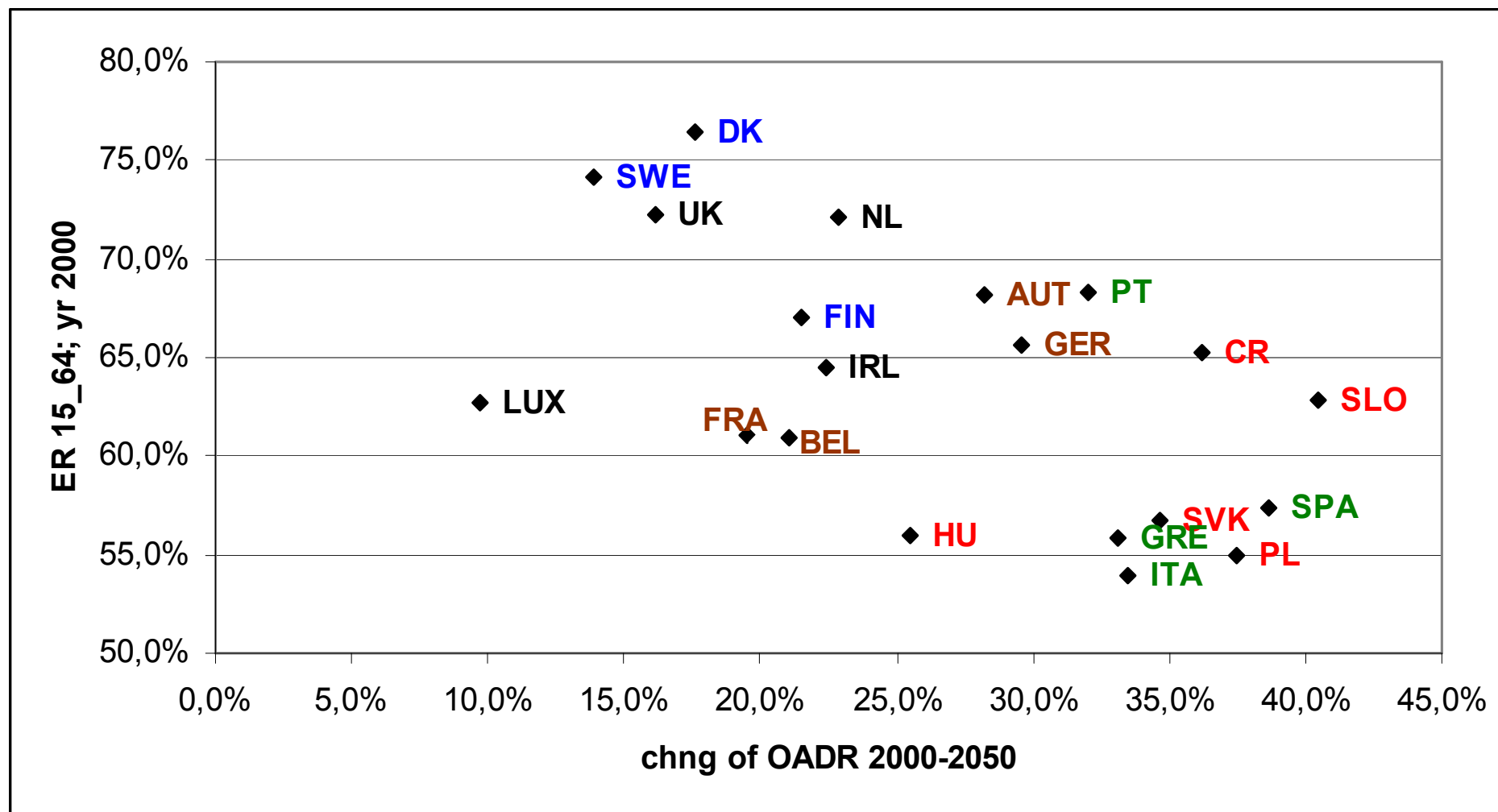
Nb/Nw x Replacement rates

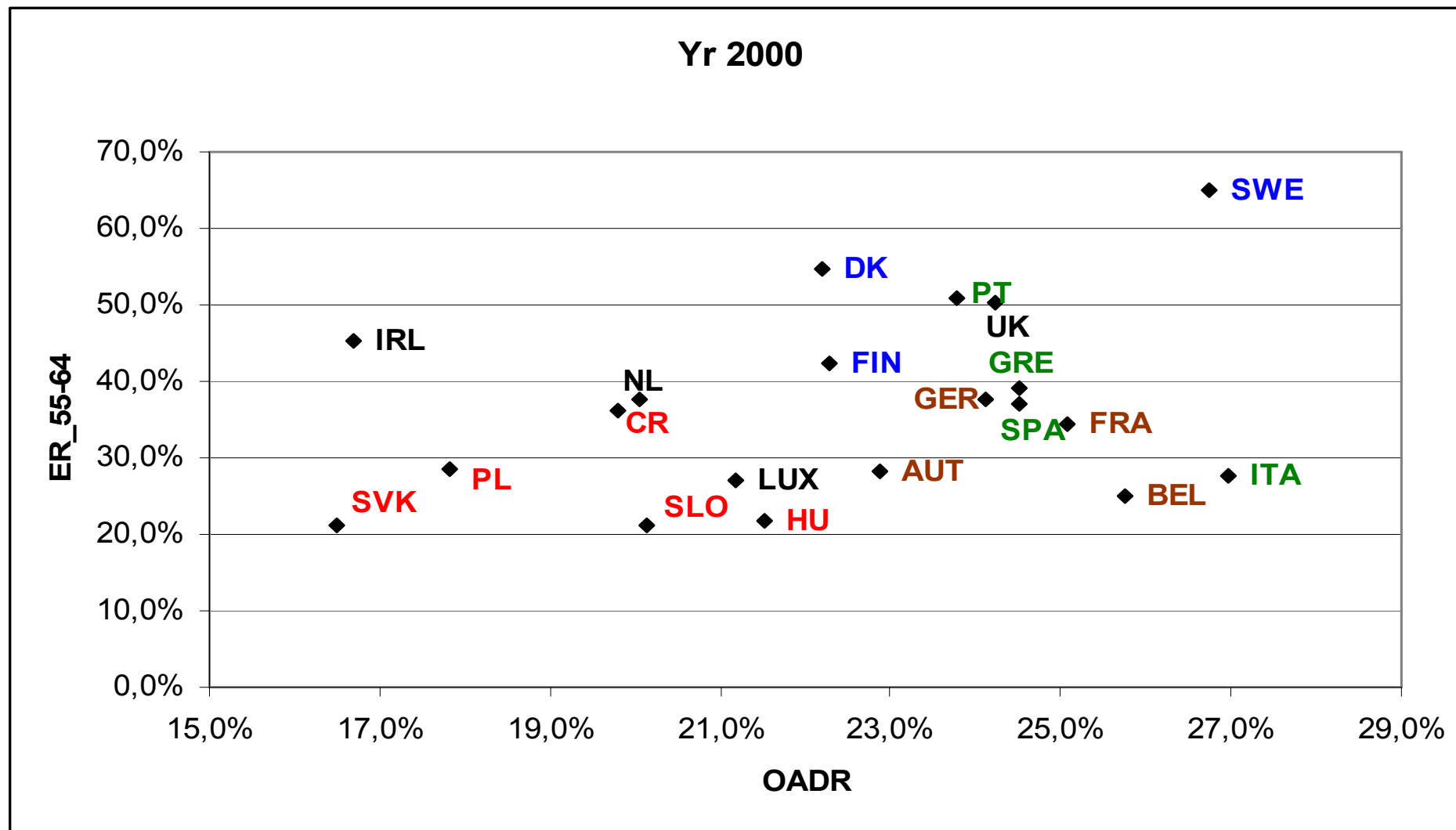
Old age dependency ratio, support ratio (=N_w/N_b), replacement rate in 23 countries OECD. Source: Disney 2004

Rezervy systému (1)

Rezervy systému (2)

Souvisí spolu typ penzijního systému a porodnost?

(Old age dependency ratio %); Source: UN

